

33. OTURUM

Brüksel çevresindeki Flaman bölgesinde “çok dilde hizmet veren” belediyelerde, yerel demokrasi organlarının dil çeşitliliği bağlamında işleyişi

Tavsiye Kararı 409 (2017)¹

1. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi aşağıdaki hususlara atıfta bulunur:

a. Kongre'nin amaçlarından birinin “yerel ve bölgesel demokrasinin yaygınlaştırılması amacıyla Bakanlar Komitesi'ne teklifler sunmak” olduğu belirtilen Tüzüğe İlişkin CM/Res(2015)9 sayılı Kongre ile ilgili Karar, Madde 2, Fıkra 1.b;

b. “Kongre düzenli olarak her ülke için tüm üye ülkelerde ve Avrupa Konseyi'ne katılma başvurusunda bulunan ülkelerde, yerel ve bölgesel demokrasiyle ilgili duruma ilişkin raporlar hazırlar ve özellikle de Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda yer alan ilkelerin uygulanmasını temin eder” ifadesinin yer aldığı, Tüzüğe İlişkin CM/Res(2015)9 sayılı Kongre ile ilgili Karar, Madde 2, Fıkra 3;

c. Kongrenin Kuralları ve Usullerine ilişkin 409 (2016) sayılı Kongre kararı ve özellikle izleme prosedürlerinin düzenlenmesine ilişkin XVII. Bölüm;

d. Kongrenin Belçika'da yerel ve bölgesel demokrasiye ilişkin 131(2003) ve 366(2014) sayılı tavsiye kararları;

e. Kongrenin Belçika'da Yerel Demokrasiye ilişkin 258(2008) sayılı tavsiye kararı: Üç belediye başkanının Flaman yetkililer tarafından atanmaması;

f. Brüksel etrafındaki Flaman bölgesinde “çok dilde hizmet veren” belediyelerde, yerel demokrasi yapılarının dil çeşitliliği bağlamında işleyişine dair ekte verilen açıklayıcı not.

2. Kongre aşağıdaki hususları kaydeder:

a. Belçika, 1949'da katıldığı Avrupa Konseyi'nin kurucu üyesidir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nı 25 Ağustos 2004'te onayladı, 1 Aralık 2004'ten itibaren yürürlüğe koydu. Şartın onaylanmayan hükümleri Madde 3, Fıkra 2; Madde 8 Fıkra 2 ve Madde 9, Fıkra 2, 6 ve 7'dir.

b. Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi İzleme Komisyonu yerel ve bölgesel demokrasi eş raportörleri Henrik Hammar (İsveç, L, EPP), ve David Eray'ı (İsviçre, R, ILDG)²

¹ Yerel Yönetimler Meclisinde 19 Ekim 2017 tarihinde görüşülerek onaylanmış ve Kongre tarafından 20 Ekim 2017 tarihinde, 3. oturumda kabul edilmiştir (bkz belge CPL33(2017)02final, açıklayıcı not), eş raportörler: Henrik HAMMAR, İsveç (L, EPP/CCE) ve David ERAY, İsviçre (R, ILDG).

² Raportörlere çalışmalarında Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Bağımsız Uzmanlar Grubu başkanı Profesör Angel Manuel MORENO MOLINA ve Kongre Sekreteryası yardım etmiştir.

Brüksel etrafındaki Flaman bölgesinde “çok dilde hizmet veren” belediyelerde, yerel demokrasi yapılarının dil çeşitliliği bağlamında işleyişini açıklığa kavuşturmak ve bu konuda bir rapor hazırlayarak Kongre’ye sunmak üzere Belçika’ya bir inceleme ve bilgi toplama ziyareti yapmakla görevlendirmiştir;

c. İnceleme ve bilgi toplama ziyareti 2 ve 3 Şubat 2017’de Brüksel’de gerçekleşti. Kongre heyeti, ziyaret sırasında Kongre’deki ulusal heyet temsilcileri, yerel seçilmiş temsilciler, Flandre Hükümeti başbakan yardımcısı ve Flaman Yerel ve Bölgesel Yönetim, Toplumsal Entegrasyon, Konut, Eşit Fırsatlar ve Yoksullukla Mücadele Bakanı ile görüştü. Ziyaretin ayrıntılı programı raporun sonuna eklenmiştir;

d. Heyet, Avrupa Konseyi Belçika Daimi Temsilciliği’ne ve heyetle görüşen kişilere açık ve yapıcı görüşmeler için teşekkür eder.

3. Kongre aşağıdaki konularda kaygılarını ifade eder:

a. Belediye meclisi tarafından önerilen belediye başkanı, doğrudan doğruya vatandaşlar tarafından seçilmiş belediye meclisinin üyesi olmasına karşın, bu başkanın seçiminin Flaman İçişleri Bakanı tarafından onaylanmak zorunda olması. Bu tür onaylamalar, bazı durumlarda, yerel yönetimlerin bölgesel Flaman Hükümeti tarafından orantısız denetimine ve Şart’ın önsöz ve Madde 4 ve dolayısıyla Madde 8.3’ün özünün ihlal edilmesine yol açabiliyor;

b. 3a’da bahsedilen belediye başkanlarının atanma sistemi konusunda Kongre’nin 131(2003), 258(2008) ve 366(2014) sayılı Tavsiye Kararlarının uygulanmaması;

c. sakinlerin çoğunun Fransızca konuştuğu bu belediyelerdeki meclis üyeleri açısından bir yerel meclisin ya da diğer yerel iç kurulların toplantı gündeminde yer alan bir konu hakkında Fransızca yorum yapmanın yasal olarak imkansız olması. Bu onların bu kurulların toplantılarına ve kararlarına etkili bir şekilde katılma kapasitelerine ve haklarına gereksiz bir kısıtlama getiriyor ve dolayısıyla yerel demokrasinin uygulanması ihlal edilmiş oluyor; daha genel olarak da sadece Fransızca konuşan vatandaşların belediye meclisi faaliyetlerini takip etmelerini imkânsız kılıyor.

d. Flaman Hükümeti tarafından bazı durumlarda ayrımcılığa yol açabilecek şekilde yürürlüğe konan ve uygulanan Belçika federal dil kanunlarına getirilen kısıtlı bir yorum nedeniyle Fransızca konuşan Belçika vatandaşlarının yerel meselelere katılma, ya da kamu hizmetlerinden, özellikle de sosyal hizmetlerden etkili bir şekilde yararlanma konusunda yaşadığı zorluklar.

4. Kongre Belçika makamlarının aşağıdaki hususları yerine getirmelerini tavsiye eder:

a. Flaman İçişleri Bakanı tarafından atama sisteminin iptal edilmesi;

b. belediye meclisi toplantılarında ya da diğer yerel kurul toplantılarında meclis üyeleri ve belediye başkanı tarafından hem Fransızca hem de Almanca konuşulmasına izin verilmesini sağlamak amacıyla yapılacak özel dil düzenlemeleriyle, dil kanununun belediyelerde uygulanma şeklinin gözden geçirilmesi;

c. yukarıda (4b) yapılan tavsiyenin söz konusu belediye vatandaşlarının yerel kamu işlerine anlamlı bir şekilde katılabilmeleri ve belediyenin verdiği kamu hizmetlerinden (ve özellikle de sosyal hizmetlerden) etkili bir şekilde yararlanabilmeleri için onlara da yaygınlaştırılması;

d. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın Madde 3, Fıkra 2; Madde 8, Fıkra 2 ve Madde 9 Fıkra 2, 6 ve 7’yi onaylama olasılığının yeniden değerlendirilmesi ve böylece söz konusu Şart’ın bütün maddelerine uyulması.

5. Kongre Bakanlar Komitesi’ne bu Tavsiye Kararını Belçika makamlarına iletme ve bu kararı ve karara ilişik açıklayıcı eki, bu üye ülkeye ilişkin faaliyetlerinde hesaba katma çağrısı yapar.

6. Kongre, Parlamenterler Meclisi, Irkçılık ve Hoşgörüsüzlüğe Karşı Avrupa Komisyonu (ECRI) ve İnsan Hakları Komiseri'ne bu tavsiye kararlarını bu ülkedeki faaliyetleri çerçevesinde dikkate almalarını tavsiye eder.